

Sammandrag av Gennarbyvikens restaureringsplan

Gennarbyviken är en föredetta havsvik i förhållandevis gott skick, numera en sötvattenbassäng, vars yttre belastning av näringsämnen samt fast substans borde minskas. Till följd av uppdämningen är vattnets uppehållstid i viken lång, vilket leder till att näringsämnen och fast substans effektivare ansamlas vikens djupa delar.

Tillsvidare har djupområdenas temperaturskiktning skyddat de ytnära vattenskikten från djupvattnets näringsämnen sommartid, men för att förhindra att situationen försämrats lönar det sig att inleda åtgärder för att minska belastningen inom tillrinningsområdet. Å andra sidan har dammen skyddat Gennarbyviken från det frodiga havsområdets problem. Dammen förhindrar emellertid vattenorganismerna, speciellt fiskarnas fria rörelse speciellt sommartid, då dammen under långa enhetliga perioder hålls stängd. Fisklösningar i samband med dammen eller alternativt näset mellan Tronsböleviken och Lövbergsviken förefaller inte att vara alternativ som är enkla och lätta att förverkliga. Däremot lönar det sig att granska möjligheterna att utveckla de nuvarande regleringsrutinerna så, att de olika årens vattensituation beaktas från fall till fall. Dessutom är det bra att reda ut fiskarnas vandring under perioder med nuvarande regleringspraxis.

En utveckling av regleringspraxis så, att man skulle bli kvitt Gennarbyvikens höga vattenstånd speciellt under våren, skall hjälpa då det gäller Bonäsåns översvämningsproblem. Bonäsån är den fåra som överlägset mest belastar Gennarbyviken, vilket betyder att de vattenhanteringsåtgärder som görs inom den åns tillrinningsområde och då speciellt de åtgärder som riktar in sig på åkrarna, är väsentliga för att minska den yttre belastningen på Gennarbyviken. Det skulle löna sig att granska höjderna och storlekarna på vägtrumorna i Bonäsån och området mellan Bonäsbåset och Ovanmalmsträsket. Åtgärderna riktade till åkrar lönar sig att rikta till erosionskänsliga åkerskiften samt till de åkrar som angränsar till strömmande fåror. Den största reduktionen av belastningen är möjlig att uppnå genom spridning av markförbättringsmedel (andra än gips), men utöver detta bör man anlägga skyddszoner, använda sig av ett växttäckande vintertid, optimera användningen av gödselmedel samt att så mycket som möjligt ta med fånggrödor i odlingsmetoderna samt att på allt sätt värna om åkrarnas växtskick. Vid behov är det möjligt att bygga tvåstegsdiken och våtmarker. Till allra först skulle det vara skäl att kartlägga åkrarnas vattenskyddssituation i detta nu samt att med hjälp av information, råd samt exempel på ett mer vattendragsvänligt jordbruk vid olika åkerkantsevenemang samt övriga rådgivnings- och samarbetssätt sprida information.

Trots att man endast har få mätningar av Gennarbyvikens färgtal verkar det som så, att vattnet har blivit mörkare. Det mest effektiva sättet att förhindra en förmörkning av vattnet är att tappa till kärrdikena, att undvika istandsättningsdikningar, ett så litet vattendjup som möjligt i de istandsatta diken samt åtgärder i hanteringen av skogen. I skogshanteringen borde man sträva till att upphöra med kalhuggning, så att dikningsbehovet skulle försvinna. En lösning på detta kunde vara en kontinuerlig odling och hyggen som mindre fläckar eller remsor så att de kvarblivna trädbestånden räcker till för att hålla grundvattennivån på en tillräckligt låg nivå. Dessutom gör skyddszoner längs vattendragen så att humusämnen långsammare sätts i rörelse.

De restaureringar av levnadsmiljöer som görs längs Gennarbyvikens igenvuxna stränder samt Bonäsåns mynningsområde kan tjäna fåglar, fiskar och andra vattenorganismer. Dessa kan utöver fiskeriekonomisk nytt även ha nytta för vattenskyddet genom att främja rovfiskarnas (speciellt gäddans och abborrens) reproduktionsförhållanden. Gennarbyvikens fiskbestånd är beträffande det ekologiska tillståndet gott och förhållandet mellan rovfiskar och bytesfiskar rentav utmärkt. Ifall man avlägsnar vattenvegetation, lönar det sig att lämna vegetation kring diken mynningar som buffertar för näringsämnen och fasta partiklar. Vid diken igenvuxna mynningar kan man även överväga kamvåtmärker för att effektivisera kvarhållningen av fasta partiklar och näringsämnen.

Det lönar sig att följa med syrebristen i Gennarbyvikens djupaste delar samt utvecklingen gällande ansamlingen av fosfor i det underliggande vattenskikt samt att vid behov överväga att tillgripa åtgärder.